

نذرهای رهایی در زندان‌های ایران

در آستانه سالگرد ارتحال امام خمینی(ره) در زندان‌های ایران اتفاقاتی تماشایی می‌افتد که البته کم‌لطفی رسانه‌هاست که این خبرهای خوب را به گوش مردم نمی‌رسانند و خیلی‌ها نمی‌دانند که این روزها در زندان‌های سراسر ایران طوفان بخشش راه افتاده‌است. مثلاً اینکه با حضور خادمان حرم رضوی و همراهی مددکار زندان در منزل اولیای دم یک پرونده محکوم به قصاص، اولیای دم به عشق امام رضا(ع) از قاتل فرزندشان گذشتند. به بهانه دهه کرامت، در همین چند روز گذشته یک محکوم به قصاص دیگر در زندان بندرعباس و دو محکوم به قصاص در زندان سمنان بخشیده شدند و از پای چوبه دار و قصاص نفس

زائران بیت... الحرام پس از سال‌ها انتظار از حس و حال سفرشان به سرزمین وحی می‌گویند

چند قدم تا آغوش خدا

این روزها که پس از سال‌ها دوباره امکان تشریف به سرزمین وحی و خانه‌خدا فراهم شده‌است، زائران با شور و شوقی وصف‌ناپذیر عازم این سفر معنوی هستند. برخی پس از سال‌ها انتظار، قرعه به نامشان افتاده‌است. برخی هم آن قدر مشتاق بوده‌اند که با وجود قیمت‌های زیاد، فیش حج را به صورت آزاد خریدند و هرطور بوده‌است، خود را به کاروان زائران بیت...الحرام رسانده‌اند. امسال جمع زیادی از زائران از استان‌های خراسان رضوی و شمالی به مشهد می‌آیند و پس از وداع با امام هشتم (ع) از فرودگاه شهید هاشمی‌نژاد عازم سرزمین وحی می‌شوند. به همین بهانه در گزارش پیش‌رو به دوره آموزشی یکی از کاروان‌ها سری زده‌ایم و حال و هوای زائران را جوایا شده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

گزارش روز

زهره سرپهنی روزنامه‌نگار

● جشن تکلیف درمکه

در میان زائران که معمولاً سنشان بیشتر از پنجاه سال است، حضور جوانان جلوه خاصی دارد. زکیه بیست و پنج ساله جوان ترین عضو این کاروان صدهفتاد نفره است که پیش از این تشریف دوبار حج عمره را با خانواده تجربه کرده‌است. این هم در دوران کودکی، یک بار حدود هفت سالگی و یک بار هم سال ۱۳۸۶ و در حدود نه سالگی که در مکه مکرمه به سن تکلیف رسید؛ مرحوم پدرم سال ۱۳۸۶ که از دومین عمره برگشتم، برای چهار فیش حج ثبت‌نام کرد و چون خودش و مادرم یک بار حج واجب رفته بودند، دو فیش را برادرم و همسرش به عنوان هدیه از دواج استفاده کردند و دوتا را هم من و همسرم. البته ما ثبت‌ناممان را سال ۱۳۹۹ تکمیل کردیم، اما کرونا مانع تشریفمان شد، تا پارسال که دوباره در اولویت اعزام به سرزمین وحی قرار گرفتیم، اما این بار به دلیل بارداری نتوانستم بروم. امسال با وجود فرزند ده‌ماه‌ام تصمیم قطعی به تشریف گرفتیم و فرزندم را به مادرم می‌سپارم.

● از زیارت پنهانی تا شوق هم سفری با صاحب عصر^(ع)

می‌پرسم نگران نش نیستی؟ دل تنگ نمی‌شوی؟ بدون مکث و با لبخندی سراسر آرامش پاسخ می‌دهد: کسی که دعوت‌مان کرده، خودش تکلیل و نگهدار است و بهترین وضعیت را برای من و فرزندم تدارک خواهد دید. راستش همیشه دعا می‌کردم که پس از ظهور امام زمان^(ع) به حج مشرف شوم. نه در این وضعیت سختی و محدودیت‌های مختلف که مانع درک ولادت بردن از این سفر

بزرگ می‌شود، اما حالا هرچه به زمان سفر نزدیک‌تر می‌شویم، بیشتر هوایی ودل‌تنگ و از اینجابریده می‌شوم. همان بضاعت محدودی را که داریم، در راه خدا خرج می‌کنیم. بی شک خدا بیش از آن را به ما عنایت خواهد کرد.

او چرایی این شوق و شور و همه جوره بهادادن برای این سفر را هم این گونه شرح می‌دهد: گذشته از عمل به تکلیف، از وقتی شنیده‌ام حضرت ولی عصر^(ع) هم سفر حاجیان هستند، اشتیاق و انگیزه ام برای حضور در حج چندین برابر شده‌است و اولین دعایم نیز هنگام دیدن خانه خدا ظهور ایشان خواهد بود.

این زائر جوان صحبت‌هایش را با خاطره‌ای شیرین از اولین عمره به پایان می‌رساند: اولین عمره را با یک کاروان دوستانه از طرف جامعه‌الحسین رزمندگان اسلام مشرف شدیم و حجت الاسلام والمسلمین ماندگاری که از دوستان پدرم بود، روحانی کاروانمان شد. در مدینه هنگام ورود به بقیع که از ورود خانم‌ها جلوگیری می‌کردند، حجت الاسلام والمسلمین ماندگاری مرا که هفت هشت ساله بودم، زیر عیایش جا داد و به زیارت بقیع برد.

● تا به مدینه نرسیم، باورم نمی‌شود الهام بانوی دیگری است که در سری ونه سالگی توفیق تشریف به حج را پیدا کرده‌است و با نگاهی معصومانه و منتظر در حال هوای خودش به سر می‌برد. صمیمانه گفت وگو با ما را پذیرا

رها شدند. در ۰۰روز گذشته در سراسر کشور پوشش‌های گوناگونی برگزار شد. مسئولان زندان‌ها هم سنگ تمام گذاشتند و این طور شد که ۹۳ زندانی با بهره‌مندی از تخفیفات قانونی از زندان گلستان آزاد شدند، ۱۸ زندانی از زندان مرکزی قزوین به آغوش خانواده برگشتند و ۴۴ زندانی جرائم مالی با پرداخت بدهی توسط مردم در خراسان جنوبی از زندان رها شدند. در مشهد امام رضا(ع) هم پوشش‌های متفاوتی برگزار شد که در پی آن ۸۸ زندانی نیازمند آزاد شدند. پوشش نذر رهایی در زندان‌های فارس برگزار شد و ۰۰ زندانی جرائم مالی به آغوش خانواده برگشتند. هنوز تمام نشده‌است؛ داستان بخشش‌ها ادامه دارد.

به همین دلیل هم کاروانی را انتخاب کردم که مدینه اول باشد.

● کسانی که رفته‌اند، می‌دانند چه می‌گویم علیرضای چهل و شش ساله که دکتری تخصصی پزشکی هسته‌ای دارد و سه عمره دانشگاهی را نیز در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ تجربه کرده، دیگر زائر جوان مشهدی در کاروان حجاج امسال است. اومی‌گوید: هزینه‌ها به خصوص برای جوان‌ها خیلی سنگین است، اما در زیارت بیت...و مدینه منوره، معنویتی نهفته‌است که در هیچ سفر دیگری وجود ندارد و همین سبب می‌شود هر بار که مشرف می‌شویم، مشتاق‌تر شویم. کسانی که رفته‌اند، می‌دانند چه می‌گویم. به همین دلیل مشکلات از جمله هزینه‌ها را به جان می‌خریم. یادم نمی‌رود، اولین باری که وارد حرم پیامبر اکرم^(ص) شدم، اصلاً احساس غربت نداشتم و حس می‌کردم قبلاً اینجا بوده‌ام. در این حج واجب هم در محضر ایشان دعاگوی همه آرزومندان به ویژه امام زمان^(ع) خواهم بود.

● ۱۷ سال انتظار زائران سال خورده نیز که بیشتر پس از سال‌ها انتظار توفیق تشریف یافته‌اند، حال و هوای خودشان را دارند. زهرا شیخ با ۷۴ سال سن، از زائران سال خورده مشهدی است که هفده سال پیش به اتفاق همسرش برای حج واجب ثبت‌نام کرده‌است و در این مدت دوبار با هم به عمره مشرف شده‌اند. او در حالی که به یاد خاطرات عمره بغض کرده‌است، عیایش را تکبیه‌گام می‌کند و با اشک شوق می‌گوید: هفت سال پیش که اولین بار نوبتمان شد، به علت بیماری دخترمان فقط همسرم عازم حج واجب شد و کمی بعد هم فوت کرد. حالا که دوباره قرعه به نام افتاده‌است، همراه سپرم عازم این سفر معنوی

هستم و از خدا برای همه آرزوی سلامت جسم و جان و ایمان دارم.

● با مستمری همسر مرحوم عازم شده‌ام زهرا مشسیری، دیگر زائر مشهدی، سال ۱۳۸۲ همسرش را برای حج واجب ثبت‌نام کرده‌است، اما پس از یک تشریف عمره به اتفاق هم‌دیگر، همسرش را از دست داده و حالا در شصت و یک سالگی، ناگزیر است تنهایی سفر کند؛ همسرم سال ۱۳۸۸ به رحمت خدا رفت و درست چهل‌میش بود که اسمش برای حج درآمد. من هم حقوق مستمری که از محل کار همسرم پرداخت می‌شد، هر ماه جمع کردم تا توانستم امسال عازم حج شوم. خیلی خوش حال و ذوق زده‌ام که دومین بار به زیارت حضرت زهرا^(ص)، پیامبر اکرم^(ص) و خانه خدا مشرف می‌شوم.

● از خدمت بی‌پایان حسین پیرزاد، مدیر کاروان این زائران هم که از پیشکسوتان دوران دفاع مقدس و خادمان حرم مطهر رضوی است، با وجود حدود بیست سال سابقه خادمی، معاونت و مدیریت کاروان‌های حج، همچنان پرشور و خستگی‌ناپذیر مشغول رتق و فتق کارها و پاسخ به پرسش‌های اعضای کاروان است. این‌طور که می‌گوید: راز این همه سال خدمت و شیفنگی‌اش برای تشریف به حج برمی‌گردد به جمله‌ای که از بزرگی شنیده‌است: یکی از بزرگان تازه از حج برگشته بود که به دیدارش رفتم. ایشان ضمن صحبت‌هایش گفت روز عرفه همه حاجیان باید در عرفات باشند و یکی از زائران همیشگی حاضر در این جمع نیز وجود مبارک امام زمان^(ع) است. بنابراین همه حجاج حاضر در عرفات بدون استثنا عطر حضور حضرت را استشمام می‌کنند. این شد که سخت شیفته و مجذوب حج شدم و تاجایی که بتوانم، هر سال مشرف می‌شوم.

ارتشیان انقلابی از خاطرات دوران انقلاب می‌گویند
سربازان امام درگارد شاهنشاهی

محمد خسروی ادر سال‌های منتهی به انقلاب اسلامی رده‌های بالای ارتش رژیم پهلوی همچنان حامی محمدرضا پهلوی بودند. اما بخش بزرگی از ارتشیان بادرک روشنگری‌های امام خمینی^(ره) به نهضت اسلامی ملحق شدند. پیوستن ارتش به انقلاب اسلامی به عنوان یکی از عوامل مهم تسریع‌کننده فروپاشی رژیم پهلوی، نقشی تعیین‌کننده داشت. دلبرمردانی که با وجود برتن داشتن لباس خدمت، فرزندان همین ملت بودند و مقابل همه فشارها و کنترل سران سرسپرده ارتش رژیم طاغوت سر خم نکردند و با پیروی از امام خمینی^(ره) دیشان را به اسلام و انقلاب ادا کردند و اکنون فجرآفرینان ارتش (زندانیان و فعالان سیاسی قبل از انقلاب اسلامی) نام گرفته‌اند. با تعدادی از دل‌آور مردان ارتش که برای زیارت امام هشتم راهی مشهد شده‌اند، گفت‌وگومی‌کنیم.

● مراقب بدتر از طاغوت باشیم

در ابتدا با قنبر راسخ، دبیر این تشکل، هم صحبت می‌شویم. او سال ۱۳۵۲ به استخدام ارتش درآمد. اما به علت تبلیغات صدررژیم و روشنگری‌هایی که داشت، اطلاعات زمان شاه او را دستگیر و به پنج سال حبس محکوم می‌کند که از این مدت، چهار سال و چهار ماه آن را در زندان قصر می‌گذرانند.

راسخ سرانجام با توجه به فشار حداکثری که از طرف امام^(ره) و حرکت مردم بر رژیم پهلوی بود، سال ۱۳۵۷ همراه با چند نفر دیگر آزاد می‌شود و پس از پیروزی انقلاب اسلامی دوباره به خانواده ارتش می‌پیوندد.

او درباره راه اندازی تشکل فجرآفرینان ارتش می‌گوید: سال ۱۳۸۵ به کمک تعدادی از هم‌زمان‌بر برای پاسداشت زندانیان سیاسی ارتش قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، تشکل فجرآفرینان ارتش را تأسیس کردیم.

جان کلام او این است که جوانان نسل دوم و سوم باید بدانند که این انقلاب با رنج‌ها، شکنجه‌ها، گرفتاری‌ها و زخمی و شهیدشدن‌ها به دست آمده‌است. وی یکی از دلایل پیروزی انقلاب اسلامی را این می‌داند که از هر خانواده ایرانی یک نفر زخم‌خورده ساواک بود. این کلام آخر قنبر راسخ با ماست که اگر پشت ولی فقیه زمان نباشیم، بدتر از طاغوت سابق می‌تواند بر ما مسلط شود.

● رسوخ درگارد شاهنشاهی

جعفر جعفری بینا یکی دیگر از فجرآفرینان و از کارکنان گارد شاهنشاهی بوده‌است. خودش می‌گوید: جاهای مختلفی از جمله نیروی هوایی، دریایی و هوانپروزی قبول شدم و می‌توانستم بروم. اما رفتم و نه‌ایتا به چهارراه قصر رفتم و درگارد شاهنشاهی استخدام شدم تا به این رژیم نزدیک‌تر باشم و بتوانم بهتر آن‌ها را بشناسم. دو سال بعد از استخدام من، رئیس گارد شاهنشاهی را برکنار کردند، به این دلیل که سازوکار مطلوبی برای استخدام نچیده بود. افراد زیادی هم مثل من استخدام شده بودند و همه لحظه شماری می‌کردیم که گارد شاهنشاهی را نابود کنیم.

جعفری بینا سال ۱۳۵۵ به دست اطلاعات گارد شاه دستگیر و به ساواک تحویل داده می‌شود که در پی آن به ۱۰ سال حبس محکوم می‌شود.

او دو سال را سپری می‌کند و سپس با فشار مردم مبنی بر آزادی زندانیان سیاسی، آذر ۱۳۵۷ از زندان آزاد می‌شود. جعفری بینا تجربه هفت سال وادی حضور در جبهه‌های خوزستان را نیز در کارنامه خودش دارد.

● هم‌نشینی با بزرگان

سیدحسین احمدیان از سال ۱۳۵۰ در صنایع دفاع مشغول به کار می‌شود. آنجا به اتفاق چند نفر دیگر، کارهای مذهبی را دنبال می‌کنند. نیروهای شاهنشاهی بارها به او مظنون می‌شوند و بازداشتش می‌کنند، ولی هر بار این مسئله به‌خیر می‌گذرد و او آزاد می‌شود، اما بالاخره یک روز برای بازرسی وارد خانه‌اش می‌شوند و بعد از پیدا کردن چند کتاب و اعلامیه از امام^(ره) او را دستگیر می‌کنند. او سپس زندانی و بازجویی و شکنجه می‌شود. البته زندان به‌غیر از شکنجه‌های دردناکش برای احمدیان دانشگاه هم بود. او در زندان با بزرگانی مثل شهید رجایی، شهید مطهری، آیت...العالقانی و آیت... مهدوی‌کنی آشنا می‌شود و از محضر این بزرگان کسب فیض می‌کند و این ارتباط به تشکیل گروهی منجر می‌شود که از گروه‌های مؤثر در کمپینه استقبال از امام^(ره) بود. سیدحسین احمدیان سرانجام اواخر آبان ۱۳۵۷ از زندان آزاد می‌شود.

● نقش تعیین‌کننده ارتش در انقلاب اسلامی

فعالیت مبارزاتی غلامعلی آسترکی از سال ۱۳۴۲ آغاز شد و با استخدامش در نیروی هوایی ارتش به اوج خود رسید. خودش آن روزها را این‌طور شرح می‌دهد: در مساجد حاضر می‌شدم و با مسائل و مبارزات علیه نظام ستم‌شاهی آشنا می‌شدم. البته اطلاعات با همه توان از ارتش محافظت می‌کرد و نفوذی‌های زیادی بین کارکنان بودند. خفخان شدیدی در جامعه حاکم بود و هیچ کس جرئت قدا علم کردن نداشت. این کنترل‌ها و حضور نفوذی‌ها در کنار نبود رسانه‌های جمعی در اختیار ما، باعث می‌شد بتوانند مردم و کارکنان ارتش را کنترل کنند. آسترکی نهایتاً به دست اطلاعات دستگیر و پس از شکنجه‌های بسیار به اخراج از ارتش و سه سال حبس محکوم می‌شود.

او معتقد است نقش ارتش در پیروزی انقلاب اسلامی، نقشی اساسی و تعیین‌کننده بوده‌است.

● زیر تیغ شکنجه

اکبر فتورایی آخرین فرزند خانواده بوده‌است و بعد از گذراندن تحصیلات در مقطع دبیرستان، به تشویق افسری از ارتش، سال ۱۳۳۸ وارد دانشکده افسری می‌شود. او پس از گذراندن دوران تحصیل در رشته توپخانه، برای خدمت، به لشکر ۱۴ ارومیه منتقل می‌شود.

فتورایی در سال ۱۳۵۴، دستگیر و پس از تحمل شکنجه‌های وحشیانه، به دلیل توهین به شخص اول مملکت به حبس ابد محکوم می‌شود.

او هم مانند بسیاری از زندانیان سیاسی در اوایل بهمن ۱۳۵۷ از زندان آزاد و با شوق خدمت به امام^(ره) و انقلاب اسلامی، مشغول تأسیس کمیته انقلاب اسلامی در ارومیه می‌شود و سپس به عنوان رئیس کمیسیون پاک‌سازی کل ارتش فعالیت می‌کند.